

пілотний проект – використання золотого динару в Малайзії, Індонезії та Ірані. На перспективу М. Каддафі запланував створення Арабсько-африканського Союзу на базі єдиного золотого динару. Значення такого проекту в Європейському та Американському світі вказав экс-президент Франції Н. Саркозі: «Лівійці замахнулось на фінансову безпеку людства» [3]. Відповідно концептуальна основа глобального управління передбачає дві основні тенденції. По-перше, всезагальний контроль грошового обігу під патронатам ФРС через відповідні інституції – СБ, МВФ тощо. По-друге, контроль виробництва сільськогосподарської продукції за рахунок приватизації прісних водних ресурсів. Якщо державне національне управління економікою країни не націлене на ці ключові чинники, то відповідно країна розвивається і в державному управлінні допускається націоналізація добування та переробки нафти та газу, наприклад, країни Скандинавії, країни Аравійського півострова. В іншому випадку, якщо система національного державного управління прагне контролювати та управляти грошовим обігом та формувати незалежну продовольчу безпеку, система глобального управління починає діяти жорстко та безкомпромісно – фізичне знищення урядового складу та введення ситуації хаосу та дестабілізації регіону чи країни. Відтак система державного управління завжди знаходиться під контролем глобального управління і використовується з метою формування надприбутків для ТНК за рахунок повного контролю над життєво необхідними потребами населення (вода, харчування, енергія, житло). При цьому ці потреби підконтрольні через грошовий обіг, незалежно від національної валюти.

1. [Аль-Каддафі Муаммар](#), The Green Book [كتاب الأخضر - en], Martin, Brian & O'Keefe, London, 1976 2. The official website of GMR (Great Man-Made River) Water Supply Project <https://www.water-technology.net/projects/gmr/> 3. Ю. Вишня. Ливия при Каддафи: было ли так хорошо?/Allowwonder. Электронный ресурс. [Режим доступа] <https://allowwonder.com/liviya-pri-kaddafi-by-lo-li-tak-horosh/> 4. [Никита Филатов](#). [Золото Каддафи](#). - 2017 - 581 с.

Павліха Н.В., д.е.н., професор, **Тоцька О.Л.**, к.е.н., доцент
(Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк)

МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Процеси глобалізації та міжнародної інтеграції призвели до трансформації національної системи освіти. «У контексті розвитку освітніх послуг в Україні інтеграційні фактори характеризують тенденцію, завдяки якій національні провайдери освіти на ринку освітніх послуг, що були обмежені у наданні своїх послуг державними кордонами, отримали можливість експортувати освітні послуги в країни Європейського Союзу, і навпаки. Євроінтеграційні процеси, будучи суттєвим викликом для вітчизняної системи освіти, одночасно дають значні можливості для розвитку ринків освітніх послуг в регіонах України» [1].

У сучасному світі, коли знання, освіта та наука визначаються інтернаціональним явищем, усе більше студентів ЗВО беруть участь у міжнародній академічній мобільності, тобто навчанні за кордоном. Це може бути як ступенева (з метою здобуття ступеня вищої освіти), так і кредитна (зادля здобуття кредитів ЄКТС) мобільність. Але популярність країн світу, зокрема європейських, для навчання студентів-іноземців доволі різна. Це, насамперед, залежить від співвідношення ціна–якість освітніх послуг.

Глобалізація у сфері «освіта» проявляється показником «включеності» країни в глобальний освітній простір, її визнання конкурентоспроможною на ринку надання освітніх послуг [1].

За результатами аналізу міжнародної академічної мобільності в країнах Європи за даними Євростату визначено суттєві відмінності за динамікою мобільності студентів з-за кордону. Наприклад, в Австрії за період 2013–2017 рр. – це відповідно 70855; 65165; 67691; 70483; 73964 осіб на рік, Болгарії – 11594; 11282; 11844; 12201; 13746; Німеччині – 196619; 210542; 228756; 244575; 258873; Об'єднаному Королівстві – 416693; 428724; 430833; 432001; 435734; Польщі – 27770; 34665; 43988; 54734; 63925; Португалії – 14541; 14883; 16888; 19815; 22194; Сербії – 8931; 8914; 9945; 10690; 11624; Словаччині – 10183; 11116; 10876; 10072; 10764; Франції – 228639; 235123; 239409; 245349; 258380; Чехії – 40139; 41150; 41715; 42812; 44261; Швейцарії – 47142; 49552; 50591; 51911; 53368; Швеції – 25438; 25361; 26625; 28029; 28747 [2].

Зауважимо, що наведені дані охоплюють такі рівні Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED 2011: 5 – вища освіта короткого циклу; 6 – бакалаврський або еквівалентний; 7 – рівень магістра або еквівалентний; 8 – докторський або еквівалентний [3].

За результатами аналізу бачимо, що лідерами за мобільністю студентів-іноземців є Об'єднане Королівство, Німеччина та Франція (понад 250000 осіб у 2017 р.). Значно менше студентів з-за кордону привабили Туреччина, Італія, Нідерланди, Австрія, Іспанія, Польща та Швейцарія (понад 50000 осіб у 2017 р.). А найменш пасивними з точки зору участі у міжнародній академічній мобільності є такі країни, як Хорватія, Естонія, Люксембург, Словенія, Північна Македонія, Ісландія, Мальта, Ліхтенштейн (менше 5000 осіб у 2017 р.). В усіх інших європейських державах навчалося студентів з-за кордону в діапазоні 5000–50000 осіб.

Щорічна позитивна динаміка мобільності спостерігалася у 18 країнах з 35 аналізованих: Греції, Естонії, Ірландії, Італії, Кіпрі, Литві, Люксембурзі, Мальті, Нідерландах, Німеччині, Об'єднаному Королівстві, Польщі, Португалії, Фінляндії, Франції, Хорватії, Чехії, Швейцарії. Тобто приблизно кожна друга європейська країна щорічно стає все більш привабливою для студентів-іноземців.

Фактори, що впливають на процеси міжнародної академічної мобільності у країнах Європи різноманітні. Серед них ми можемо назвати фактори зовнішнього впливу, це сукупність політичних, демографічних, соціальних економічних, науково-дослідницьких, техніко-технологічних, природичо-географічних умов; та внутрішні – це фактори, які характеризують внутрішній освітній і науковий простір країни, соціально-економічну ситуацію та ринкове середовище (кон'юнктуру та інфраструктуру ринку, рівень цін на освітні послуги та продукти інтелектуальної праці). Усі фактори прямо чи опосередковано впливають на розвиток міжнародної мобільності в світі, у тому числі у країнах Європи.

Освітні та наукові досягнення кожної нації є її спадщиною, яка передається з покоління в покоління; а формування справжньої наукової еліти – це запорука щасливого майбутнього країни [4]. Отож слід звернути увагу на те, що зростання науково-інтелектуального потенціалу нації, науково-технологічних рішень й інновацій є головним чинником сталого розвитку держави. І розвиток міжнародної академічної мобільності та активна участь українських студентів у цьому процесі сприятиме розвитку економіки знань, виступає важливою умовою зміцнення інтелектуального та інноваційного потенціалу нації.

1. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О., Долиняк Ю. О. Особливості розвитку регіональних ринків освітніх послуг в Україні. *Економіка та суспільство*. 2018. № 15. С. 540–544.
2. Mobile students from abroad enrolled by education level, sex and field of education. URL: <https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/> (дата звернення: 20.04.2020).
3. International Standard Classification of Education ISCED 2011. URL: <http://uis.unesco.org/> (дата звернення: 20.04.2020).
4. Павліха Н. В. Роль науки і освіти в забезпеченні сталого розвитку держави та її регіонів. *Регіональна економіка*. 2017. № 2(84). С. 171–172.